

กระทู้ถามที่ ๐๒๕ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๕

เรื่อง การพิจารณาออกเอกสารสิทธิให้แก่ที่อยู่อาศัยของราษฎร และศูนย์ราชการต่างๆ ที่อยู่ในเขต
สาธารณประโยชน์ อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังต่อไปนี้

เนื่องจากพื้นที่สาธารณประโยชน์ ของอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น มีประชาชนเข้าไปอยู่
เป็นจำนวนมาก เป็นเวลานานนับร้อยปีมาแล้ว พร้อมกับมีศูนย์ราชการ เช่นที่ว่าการอำเภอ โรงพยาบาล
สถานีตำรวจ โรงเรียน ตลาดสุขาภิบาล บ้านเรือน และวัดเป็นจำนวนมาก ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าว
ซึ่งราษฎรเคยร้องทุกข์มาตลอดว่าขณะนี้พื้นที่ดังกล่าวกลายเป็นตัวเมืองและอำเภอชนบทที่
หมดสิ้นแล้ว หมุดสภาพการเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์โดยพฤตินัยแล้ว และควรจะดำเนินการ
เอกสารสิทธิการถือครองที่ดินให้กับราษฎรและหน่วยงานของส่วนราชการ จากเหตุผลดังกล่าว
เรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีนโยบายที่จะออกเอกสารสิทธิ การถือครองที่ดินให้แก่ราษฎรและศูนย์ราชการ
ที่อยู่ในเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ของอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่นจะได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้เพราะ
หากได้จะดำเนินการเมื่อใด

๒. รัฐบาลจะมีมาตรการในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกเอกสารสิทธิเพื่อประโยชน์
และราษฎรที่อยู่ในเขตชุมชนดังกล่าวอย่างไร

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น

พรรคความหวังใหม่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๒๕ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง การพิจารณาออกเอกสารสิทธิให้แก่ที่อยู่อาศัยของราษฎร
และศูนย์ราชการต่างๆ ที่อยู่ในเขตที่ดินสาธารณประโยชน์
อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

ข้าพเจ้านายเสนาะ เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขอตอบกระทู้ถามของท่าน
สมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

๑. คำถาม เรื่อง รัฐบาลมีนโยบายที่จะออกเอกสารสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่ราษฎรและศูนย์
ราชการต่างๆ ที่อยู่ในเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ของอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น จะได้หรือไม่
ถ้าไม่ได้เพราะเหตุใด หากได้จะดำเนินการเมื่อใด

คำตอบ มีรายละเอียด ดังนี้

๑) ที่ดินที่ราษฎรอำเภอชนบทขอมิเอกสารสิทธิเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ “ป่าช้า
โรงบ่ม” และ “ป่าช้าชนบท” ในท้องที่หมู่ ๒ และ ๓ ตำบลชนบท อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศหวงห้ามและนำขึ้นทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕
สำหรับใช้เป็นที่ฝังหรือเผาศพร่วมกัน เนื้อที่ประมาณ ๓๑๒ ไร่ ๒ งาน และ ๗๕๐ ไร่

๒) ราษฎรเข้าไปปลูกสร้างอาคารบ้านเรือน ร้านค้า และทำเกษตรกรรมตั้งแต่เมื่อใด
นั้นไม่มีเอกสารหลักฐานปรากฏ จากการตรวจสอบสภาพอาคารและไม่ยื่นต้นน้ำจะไม่น้อยกว่า ๕๐ ปี
(รายงานการประชุม กปร. ส่วนจังหวัด ครั้งที่ ๑/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๓๕)

๓) ปัจจุบันที่ดินดังกล่าวได้เปลี่ยนสภาพเป็นชุมชนไปแล้ว แต่เนื่องจากคณะรัฐมนตรี
ได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ เห็นชอบร่างนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุก
ที่ดินของรัฐตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีเสนอว่า ที่ดินของรัฐที่มีผู้บุกรุกครอบครองและรัฐไม่มีความ
จำเป็นจะต้องสงวนไว้อีกต่อไปให้ดำเนินการตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน สำหรับที่ดินสาธารณประโยชน์ที่มี
ผู้บุกรุกครอบครองทำประโยชน์ แต่มิได้กำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้ดำเนินการให้เช่า หรืออนุญาต
ให้เข้าทำประโยชน์โดยเสียค่าตอบแทน ซึ่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหา
การบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กปร.)
มีอำนาจหน้าที่กำกับติดตามดูแลให้ส่วนราชการต่างๆ ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการในการแก้ไข

ปัญหาและมาตรการในการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ และให้จังหวัดที่มีปัญหาการบุกรุกที่ดินฯ แต่งตั้งคณะกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐส่วนจังหวัด (กปร. ส่วนจังหวัด) เพื่อปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว หรือตามที่ กปร. และ กปร. ส่วนกลางมอบหมาย

๔) กรมที่ดินจึงได้แจ้งจังหวัดขอนแก่นนำเรื่องเสนอ กปร. ส่วนจังหวัดขอพิจารณาว่าสมควรจะนำที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนี้มาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ได้รับแจ้งว่า กปร. ส่วนจังหวัดขอนแก่นมีมติให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเข้าดำเนินการในพื้นที่ดังกล่าว แต่เนื่องจากที่ประชุม กปร. ส่วนกลาง ครั้งที่ ๑๖/๒๕๓๗ เมื่อวันที่ ๑๓ ธ.ค. ๒๕๓๗ มีมติว่าขณะนี้ยังไม่สมควรนำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่มีผู้บุกรุกครอบครองไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

๕) กรมที่ดินจึงได้แจ้งจังหวัดขอนแก่นเพื่อชี้แจงมติของ กปร. ส่วนกลางให้ดังกล่าวทราบ พร้อมขอทราบว่าจะถอนสภาพแล้วจัดให้เช่า ราษฎรเหล่านั้นจะขัดข้องหรือไม่

๖) จังหวัดแจ้งว่าราษฎรดังกล่าวไม่ยอมเช่า แต่ต้องการมีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน

๗) กรมที่ดินเห็นว่าการถอนสภาพเพื่อนำไปจัดให้ราษฎรได้กรรมสิทธิ์เป็นปกติที่ประชุมคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๑๗ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๑๗ สาธารณประโยชน์ที่มีผู้บุกรุกเข้าทำประโยชน์เป็นหลักฐานมั่นคงแล้ว หากจำเป็นจะต้องถอนที่ดินนั้นก็ควรจะไม่ให้กรรมสิทธิ์แก่ผู้บุกรุก เพราะเท่ากับส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิดกลับได้ ส่วนผู้ที่ไม่ได้ทำความผิดกลับไม่ได้รับประโยชน์ เป็นการไม่ยุติธรรม จึงควรจัดให้เช่า

๘) กรมที่ดินได้ขอให้จังหวัดจัดเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดออกไปปรึถึงนโยบาย เหตุผล และความจำเป็นที่ทางราชการต้องถอนสภาพเพื่อจัดให้เช่า ให้ราษฎรผู้เกี่ยวข้องได้ทราบอีกครั้งหนึ่ง เรื่องอยู่ระหว่างดำเนินการของจังหวัด

สรุป จากข้อเท็จจริงและเหตุผลดังกล่าว การจะออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินให้แก่ราษฎร และศูนย์ราชการต่างๆ ที่อยู่ในเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ดังกล่าว จึงดำเนินการได้ สำหรับศูนย์ราชการต่างๆ ที่อยู่ในเขตที่ดินสาธารณประโยชน์จะต้องถอนสภาพการเป็นที่สาธารณประโยชน์ก่อน เมื่อถอนสภาพแล้วที่ดินดังกล่าวจะเปลี่ยนเป็นที่ดินของประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ โดยเปลี่ยนไปเป็นที่ราชพัสดุ แล้วจึงให้ทบวงการเงินที่ดูแลรักษาขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป

๒. คำถาม เรื่อง รัฐบาลจะมีมาตรการในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการออกเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ และราษฎรที่อยู่ในเขตชุมชนดังกล่าวอย่างไร

คำตอบ มีรายละเอียดดังนี้

๑) เรื่องการออกเอกสารสิทธิ์เพื่อประโยชน์แห่งรัฐได้มีบทบัญญัติมาตรา ๘ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๑๖) กำหนดเรื่องการจัดให้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเพื่อแสดงเขตไว้เป็นหลักฐาน พร้อมแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการยื่นคำขอไว้ ซึ่งกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำโครงการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามงบประมาณที่ได้รับไว้เป็นประจำทุกปี

๒) เรื่องมาตรการในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิ์เพื่อราษฎรที่อยู่ในเขตชุมชน คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ เห็นชอบนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาคารกที่ดินของรัฐตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีเสนอว่ากรณีที่เป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐได้สงวนหวงห้ามไว้ตามกฎหมาย และหากพิสูจน์ได้ว่าได้อยู่มาก่อนการสงวนหวงห้ามเป็นที่ดินของรัฐ หรือเป็นหมู่บ้านเก่าที่สามารถพิสูจน์ได้ว่า เป็นผู้อยู่อาศัยตั้งแต่ดั้งเดิม หรือครอบครองต่อเนื่องมาจากผู้ครอบครองแต่เดิมมาก่อนการสงวนหวงห้ามเป็นที่ดินของรัฐ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการตรวจสอบและจัดทำทะเบียนบัญชี หรือจัดทำแผนงานและโครงการออกเอกสารสิทธิ์ของผู้ครอบครองเหล่านี้ไว้เป็นหลักฐาน

ส่วนที่ดินสาธารณประโยชน์ ที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรม ที่มีผู้บุกรุกครอบครองทำประโยชน์ แต่มิได้กำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ดำเนินการให้เช่า หรืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์โดยเสียค่าตอบแทน โดยรัฐไม่ควรให้ออกเอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดินแก่ผู้บุกรุกที่ดินของรัฐ